

METODICKÁ POMŮCKA PRO OBDOBÍ ŽŇOVÝCH PRACÍ

MV–GŘ HZS ČR

KPT. ING. LUKÁŠ HŘEBAČKA, KPT. MGR. JAKUB ŠKODA A KOLEKTIV

2016

Obsah

Úvod	2
1. Právní prostředí	2
2. Metodika k vydání nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru.	3
2.1 Zvýšené nebezpečí vzniku požáru	4
2.1.1 Doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ	4
2.1.2 Úroveň nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ	4
2.2 Místo zvýšeného nebezpečí vzniku požáru	5
3. Povinnosti na úseku požární ochrany	5
3.1 Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací podle přílohy č. 1 vyhlášky o požární prevenci.....	6
4. Sankce	7
5. Doporučení Hasičského záchranného sboru ČR	7
6. Příčiny vzniku požárů	9
6.1 Statistický přehled požárů.....	9
Závěr.....	12
Použitá literatura a zdroje.....	12

Úvod

Tento materiál vznikl na základě poznatků z předchozích let, kdy v letních měsících, ve kterých probíhají žňové práce, dochází každoročně k nárůstu požárů. S ohledem na vývoj meteorologické situace v České republice je vysoká pravděpodobnost, že z důvodů vysokých teplot a minima vodních srážek tyto práce budou probíhat v období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. Tyto podmínky přináší zvýšené nároky na požární bezpečnost.

Sklizeň obilovin v roce 2015 probíhala ve zvláště extrémních klimatických podmínkách - v období zvýšeného a vysokého nebezpečí vzniku požárů. Situace vyžadovala přijetí okamžitých preventivních opatření, která by alespoň částečně eliminovala počet a rozsah požárů, při nichž vznikaly vysoké škody zemědělcům a současně značné extrémní nároky na lokalizaci a likvidaci požárů zasahujícími hasiči.

V roce 2015 vyjížděl Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“) k nejvyššímu počtu požárů v letním období za posledních 20 let. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem byl v červenci počet požárů více než dvojnásobný a v první polovině srpna byl již tento počet dokonce čtyřnásobný. Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů byla lidská nedbalost a neopatrnost.

Nelze vyloučit, že popsaná nepříznivá meteorologická situace se bude v následujících letech opakovat. Pokud nebudou přijata dostatečná preventivní opatření, která rizika vzniku a šíření požárů omezí na přijatelnou míru, situace bude mít značný vliv na nárůst škod při požárech a také velmi nepříznivý dopad na HZS krajů – vysoké náklady na likvidaci požárů, škody na technice jednotek požární ochrany a vysoké riziko ohrožení života a zdraví hasičů.

Z tohoto důvodu Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV–GŘ HZS ČR“) vytvořilo tuto metodickou pomůcku pro období žňových prací (dále jen „metodika“) pro kraje, obce i samotné zemědělce. Metodika obsahuje návrh možných řešení k předcházení vzniku požáru a jeho šíření a k minimalizaci ohrožení zdraví a škod na majetku. MV–GŘ HZS ČR klade důraz zejména na preventivní působení v této oblasti.

1. Právní prostředí

Každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek. Tato všeobecná základní povinnost vyplývá ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“). Zákon uvádí řadu dalších povinností pro právnické osoby a fyzické osoby na úseku požární ochrany.

Neméně důležitým předpisem je vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci),

ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb., která blíže upřesňuje požadavky stanovené zákonem o požární ochraně.

Součástí vyhlášky o požární prevenci je příloha č. 1, která je často opomíjena. Příloha stanoví bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných objektů, lesů a komunikací.

Dalšími předpisy, které upravují podrobnosti zejména v období zvýšeného nebezpečí vzniku požárů, jsou předpisy vydávané orgány krajů a obcí. Mezi tyto předpisy patří především „Nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požárů“. Tento předpis vydává rada příslušného kraje a upravuje jím konkrétní podmínky požární bezpečnosti na svém území. Každý kraj může mít různá specifika a rozdílná rizika z nich vyplývající. S tím souvisí i možnost různých přístupů k eliminaci těchto rizik. Obdobným dokumentem je „Nařízení kraje, kterým se upravují podmínky k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů“. Možnost nastavení adekvátních podmínek pro toto období má i zastupitelstvo obce, které v samostatné působnosti vydává obecně závaznou vyhlášku obce a stanoví v ní podmínky k zabezpečení zdrojů vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost a stanoví další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti. Popřípadě může obec stanovit v požárním řádu obce další podrobnosti k období zvýšeného nebezpečí vzniku požárů.

2. Metodika k vydání nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požárů.

MV–GR HZS ČR vydalo v roce 2014 vzorovou metodiku k vydání nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požárů (dále jen „vzorové nařízení“). Vzorové nařízení si klade za cíl nabídnout řešení, které usnadňuje práci při tvorbě tohoto typu předpisu a současně sjednocuje legislativně technické postupy. Součástí vzorového nařízení je i komentář s bližšími podrobnostmi.

Obsahem vzorového nařízení je mimo jiné:

- vymezení doby, kdy existuje zvýšené nebezpečí vzniku požárů,
- specifikace „zakázaných činností“, jako předpoklad pro eliminaci vzniku a šíření požárů, popř. podmínky pro jeho hašení, které jsou využitelné plošně ve všech krajích.

Vzorové nařízení vymezuje zakázané činnosti a uvádí pouze ty věcné případy, které lze využít na celém území České republiky. V rámci nařízení kraje je však dále třeba reflektovat specifika jednotlivých krajů, proto se v této části předpokládá úprava na základě místních podmínek.

Vzorové nařízení je dostupné online na webových stránkách MV–GŘ HZS ČR:

<http://www.hzscr.cz/clanek/metodika-k-vydani-narizeni-kraje.aspx>

2.1 Zvýšené nebezpečí vzniku požáru

2.1.1 Doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ

Doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru není stanovena žádným právním předpisem.

S ohledem na dlouholeté zkušenosti a také s přihlédnutím ke klimatickým podmínkám navrhlo MV–GŘ HZS ČR ve svém výše uvedeném vzorovém nařízení definici doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru jako dobu, kdy se klimatické podmínky vyznačují vysokou teplotou ovzduší, dlouhodobým nedostatkem srážek a s tím související nízkou vlhkostí v půdě a vegetaci.

Jedná se zpravidla o dobu, po kterou je v platnosti výstraha Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHMÚ“) „nebezpečí požáru“ nebo „vysoké nebezpečí požáru“, zveřejněná v rámci systému integrované výstražné služby.

ČHMÚ zpracovává předpověď nebezpečí požárů pro Českou republiku během vegetační sezóny, od dubna do října, v případě příznivých podmínek pro vznik požárů i před nebo po tomto období.

Index nebezpečí požárů (dále jen „INP“) popisuje nebezpečí možnosti vzniku požárů pro otevřenou krajinu pokrytou vegetací. Nebezpečí je rozděleno v souladu s mezinárodní praxí do pěti úrovní. Čím je hodnota indexu vyšší, tím je vyšší riziko vzniku požárů. Výstražná informace „nebezpečí požáru“, resp. „vysoké nebezpečí požáru“ se vydává, jestliže INP dosáhne hodnoty 4, resp. 5 alespoň ve třech po sobě jdoucích dnech.

Index vyhodnocuje pro následující dva dny nebezpečí požárů ve vegetačním období v pěti třídách od velmi nízkého po velmi vysoké. Pro jeho výpočet jsou využívány předpovídané denní hodnoty maximálního nárazu větru, maximální teploty vzduchu, relativní vlhkosti vzduchu a také vlhkosti půdy v povrchové vrstvě (využívána měřená i modelová data).^(Zdroj: 4)

2.1.2 Úroveň nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ

	1 = malé riziko	Nehrozí nebezpečí požárů
	2 = nízké riziko	Hrozí malé nebezpečí požárů
	3 = střední riziko	Hrozí nebezpečí požárů o rozloze desítek m ² s dobou trvání řádově v hodinách. Doporučení: rozdělovat oheň na volném prostranství nebo v přírodě pouze se zvýšenou opatrností.

4 = vysoké riziko

Hrozí nebezpečí požárů o rozloze stovek m² s dobou trvání řádově v desítkách hodin. Doporučení: nerozdělávat oheň na volném prostranství nebo v přírodě.

5 = velmi vysoké riziko

Hrozí nebezpečí požárů o rozloze několika ha s několikadenní dobou trvání. Doporučení: v žádném případě nerozdělávat oheň na volném prostranství nebo v přírodě, dbát na maximální opatrnost zejména v těžko přístupných oblastech a v lesích.

Tabulka 1 – Úrovně nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ (Zdroj: 4)

Protože pojem „doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru“ je právně neurčitým pojmem, výše popsaná definice se jeví jako jedna z mála objektivních, tzn. taková, která pracuje s objektivními a aktuálními daty.

O začátku doby, kdy nastaly podmínky pro období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru tak, jak je definuje příslušné nařízení kraje, a o jeho konci, informuje krajský úřad vhodným způsobem, např. na úřední desce krajského úřadu, v hromadných sdělovacích prostředcích, případně dalšími způsoby v místě obvyklými.

ČHMÚ vyhláší úroveň nebezpečí vzniku požáru pro celé území kraje nebo jeho část.

2.2 Místo zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

Místem zvýšeného nebezpečí vzniku požáru je jakákoli plocha s rostlinným charakterem na území kraje, na které lze předpokládat možnost vzniku a šíření požáru (např. lesní porosty, plochy zemědělských kultur, parky, zahrady apod.).

3. Povinnosti na úseku požární ochrany

Již jedenkrát v této metodice zaznělo, ale je nutné znovu upozornit na to, že každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek. Tyto povinnosti vyplývají z právních předpisů, kterými jsou především zákon o požární ochraně, vyhláška o požární prevenci, nařízení jednotlivých krajů a popř. z obecně závazných vyhlášek obcí.

Z hlediska zákona o požární ochraně se provozované činnosti člení do kategorií podle míry požárního nebezpečí. Čím vyšší požární nebezpečí je, tím jsou na provozovatele kladeny vyšší požadavky na úseku požární ochrany.

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí (§ 5 a 7 zákona o požární ochraně)
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím (§ 5, 6, 13, 16 a 16a zákona o požární ochraně)

- c) s vysokým požárním nebezpečím (§ 5, 6, 6a, 13, 16, a 16a zákona o požární ochraně.).

Při žňových pracích mohou nastat okolnosti, kdy tato činnost bude splňovat podmínky pro začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím. Může se jednat o stav, kdy na základě aktuální meteorologické situace je plodina vysušena tak, že při kontaktu s jiným zdrojem zapálení (např. žhavý výfuk vozidla) může dojít ke vzniku požáru. V takovém případě je naplněna charakteristika činnosti, při níž se používá jiný zdroj zapálení v bezprostřední blízkosti hořlavých látek /§ 4 odst. 2 písm. f) zákona o požární ochraně/.

MV–GŘ HZS ČR upozorňuje na možnost aplikace § 40 odst. 6 vyhlášky o požární prevenci, tzn., že tyto práce lze považovat za jednorázové. Osoba s odbornou způsobilostí v požární ochraně stanoví takové podmínky požární bezpečnosti, které budou pro danou činnost dostatečné k tomu, aby byla maximálně eliminována možnost vzniku požáru a to tak, že určí druhy a způsob zpracování a vedení pouze nezbytné dokumentace požární ochrany nebo některých jejích částí.

3.1 Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací podle přílohy č. 1 vyhlášky o požární prevenci

Pol.	Objekty nebo prostory	Vzdálenost volného skladu sena/slámy ¹ v metrech
1.	závody (sklady), v nichž se vyrábějí, zpracovávají nebo uskladňují výbušné nebo lehce vznětlivé látky (např. celuloid, nitrocelulóza), nebo na volném prostranství se uskladňují snadno hořlavé kapaliny (např. benzin, sirouhlík, aceton)	300
2.	ostatní průmyslové závody, zemědělské závody a střediska, les	100
3.	okrajové budovy souvislé zástavby obcí	50
4.	veřejné komunikace	60
5.	krajní koleje železničních tratí ²	100
6.	elektrické vedení o vysokém napětí	30
7.	tuhé domovní odpady ³	50
8.	volný sklad sena a slámy ⁴	50

Tabulka 2 – Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy

¹ Bezpečnostní vzdálenost se nestanoví u volných skladů sena a slámy do 50 m³. Tyto volné sklady se posuzují ve smyslu ČSN 73 0804.

² Je-li kolej železniční tratí na náspu, zvětšuje se vzdálenost od volných skladů sena a slámy o dvojnásobek výšky náspu. Je-li volný sklad položen alespoň o 6 m výše než kolej železnice, smí se vzdálenost zmenšit až na 60 m.

³ Od činné hranice skládky.

⁴ Volný sklad sena a slámy může mít objem nejvýše 4000 m³. Jako jeden volný sklad se posuzuje také souvislá skupina stohů, jejichž celkový objem je nejvýše 4000 m³.

4. Sankce

HZS krajů mohou uložit několik druhů sankcí a postihů, jestliže věc nebo činnost při provozu anebo provoz vyvolávají bezprostřední nebezpečí vzniku požáru a k odstranění tohoto nebezpečí nestačí jiná opatření.

Možné postihy:

- a) vyloučení věci z užívání (např. kombajn) - § 36 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně,
- b) zákaz činnosti (např. sklizeň na konkrétním poli) - § 36 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně,
- c) zastavení provozu - § 36 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně,
- d) peněžní sankce - § 76 a § 78 zákona o požární ochraně.

5. Doporučení Hasičského záchranného sboru ČR

HZS ČR doporučuje k zajištění odpovídající úrovně požární bezpečnosti v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru následující opatření, která byla vyhodnocena na základě zkušeností z praxe, výkonu státního požárního dozoru a ze statistických dat.

1. Nerozdělávat ohně a neodhazovat hořící nebo doutnající předměty ve volné přírodě.
2. Nepálit klest a zbytky po těžbě na lesních pozemcích.
3. Neprovázet pyrotechnické práce, ohňostroje a podobné činnosti (např. létající přání, lampiony, pochodně).
4. Nespotřebovávat vodu z umělých a přírodních nádrží určených jako zdroje požární vody k jiným účelům než k hašení požárů.
5. Zabezpečit technická a organizační opatření k zamezení styku hořlavých materiálů (např. seno, sláma, prach) s horkými povrchy.
6. Zabezpečit, aby stroje a zařízení při sklizni, úpravě a skladování zemědělských plodin byly provozovány a ošetřovány v souladu s návodem výrobce.
7. Vybavit žňovou techniku (veškerá technika používaná ke sklizni, převozu, odvozu, úpravě polí) lapači jisker, lapači nemusí být vybavena, pokud je od výrobce provedena tak, že nemůže dojít k výfuku žhavých částic.
8. Preventivně zkontrolovat žňovou techniku, především elektroinstalaci a palivovou soustavu, promazat třecí plochy, kde by třením mohlo dojít k nadměrnému zahřívání součástí a následnému požáru.
9. Vybavit žňovou techniku kromě hasicího přístroje instalovaného výrobcem ještě vodním nebo pěnovým přenosným hasicím přístrojem s minimálním objemem hasiva 9 litrů.

10. Při nasazení žňové techniky mít na poli k dispozici samostatnou zemědělskou techniku, kterou je možné použít k vytvoření ochranného pruhu proti přenosu požáru v šíři nejméně 10 metrů. Ochranný pruh musí být zbaven hořlavého materiálu v takové míře, aby nemohlo dojít k přenosu požáru. U této techniky mít nepřetržitě přítomnu obsluhu, která je poučena o tom, jak se zachovat v případě požáru a jak použít tuto techniku k zabránění jeho šíření. Na poli o výměře 25 ha a větší, mít na poli k dispozici tuto techniku ve dvojnásobném množství.
11. Zajistit přednostní zahájení sklizně dozrálých obilovin, řepky a GPS⁵ porostů na ohrožených místech (např. podél veřejných komunikací a železničních tratí) a místech, ze kterých se může požár rozšířit do okolního prostředí (např. lesů) do vzdálenosti 10 m od zdroje ohrožení nebo možného rozšíření.
12. V případě založení stohu na strništi, provést po naskladnění jeho oborání tak, aby vznikl ochranný pruh proti přenosu požáru v šíři nejméně 10 m.
13. Při provádění sklizně obilovin, řepky a GPS⁵ na poli, rozdělit pole ochranným pruhem proti přenosu požáru na části o max. velikosti 25 ha.⁶
14. Po sklizni vytvořit ochranné pruhy proti přenosu požáru v šíři nejméně 10 m, pokud nebyla provedena již před sklizní (kolem pole) a dále se doporučuje zajistit po celém poli „požární úseky“, tj. části pole oddělené od dalších částí ochrannými pruhy přiměřené šíře. Dalším řešením je celé strniště zaorat.
15. Mít k dispozici na místě žňových prací vhodné funkční spojovací prostředky k přivolání pomoci v případě požáru (radiostanice, „nabitý“ mobilní telefon apod.).
16. Stanovit základní taktický postup (např. písemně) při použití prostředků určených pro provedení prvotních hasebních prací v případě vzniku požáru do příjezdu jednotek požární ochrany a seznámit s ním příslušné osoby.

Vždy je však nutné dodržovat podmínky stanovené v právním předpisu kraje nebo obce, ve kterém jsou zohledněna místní specifika. V tomto případě se pak jedná o závazná ustanovení.

⁵ GPS (Ganzpflanzenschrot) – metoda sklizně celých rostlin systémem silážování drtě.

⁶ Plocha 25 ha byla zvolena s ohledem na zkušenosti a poznatky z požárů z roku 2015. Jedná se o plochu 500 x 500 m. Lineární rychlost šíření požáru za bezvětrí po obilí na poli je cca 3,1m/min, lineární rychlost šíření po slámě a strništi na poli je cca 2,1 m/min. Z uvedených údajů je zřejmé, že do příjezdu jednotek požární ochrany může být rozšířen požár za bezvětrí na ploše okolo 2000 m². Vzhledem k tomu, že ve skutečnosti nelze úplně zajistit bezvětrí a sklizeň probíhá i za většího větru, lze předpokládat, že do příjezdu jednotek může být požár rozšířen i na plochu 10 000 - 15 000 m². Proto nejdůležitějším prvotním úkonem na místě je provést rychlé oborání místa požáru a oddělit prostory zasažené požárem od nezasazených.

6. Příčiny vzniku požárů

Při provádění žňových prací dochází k velkému množství požárů, které mají celou řadu příčin.

Mezi nejčastější příčiny vzniku požáru patří:

- mechanické jiskry – např. náraz kamene o žací lištu kombajnu,
- kontakt výfuku s hořlavými látkami nebo odlétající jiskry z výfuků automobilů,
- smykové tření, které vzniká u strojů při jejich posuvném pohybu,
- technická závada na zemědělské technice (kombajny, traktory) – např. prasklá palivová hadička,
- nedbalost při používání otevřeného ohně – např. odhozený nedopalek cigarety, zakládání ohňů.

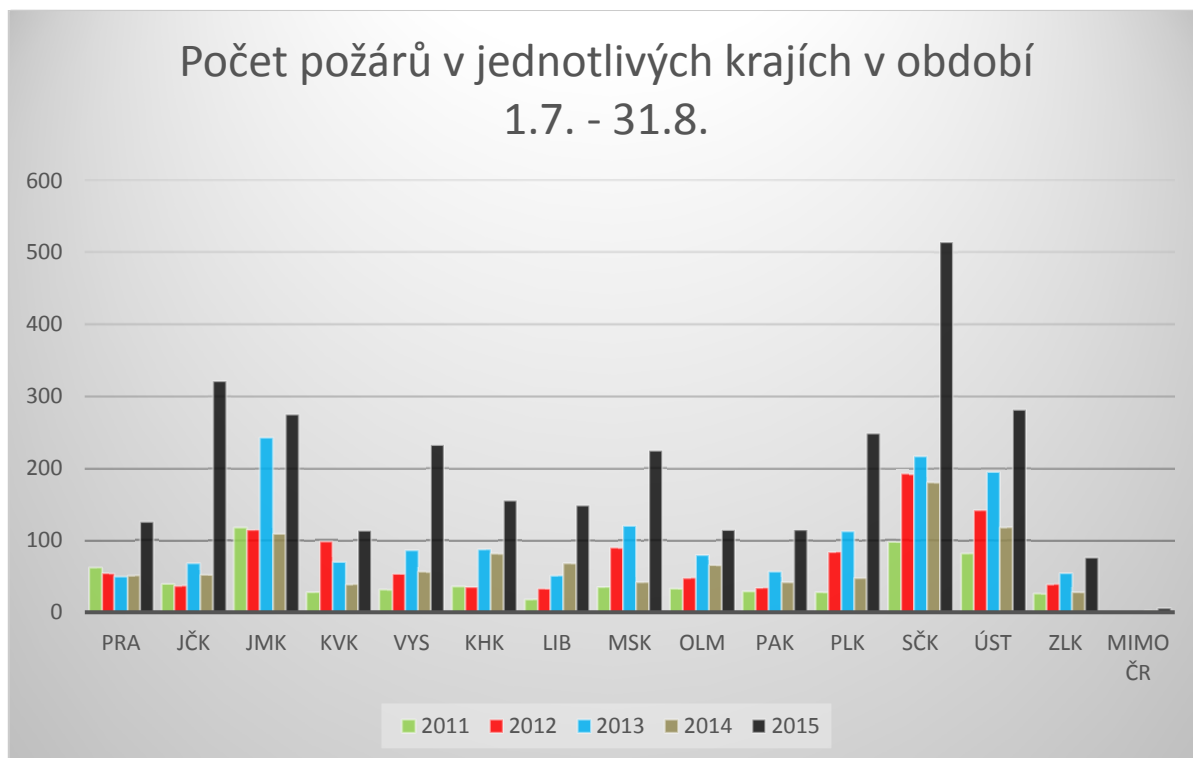
Opatření, která eliminují vznik požáru, jsou uvedena výše v tomto dokumentu.

6.1 Statistický přehled požárů

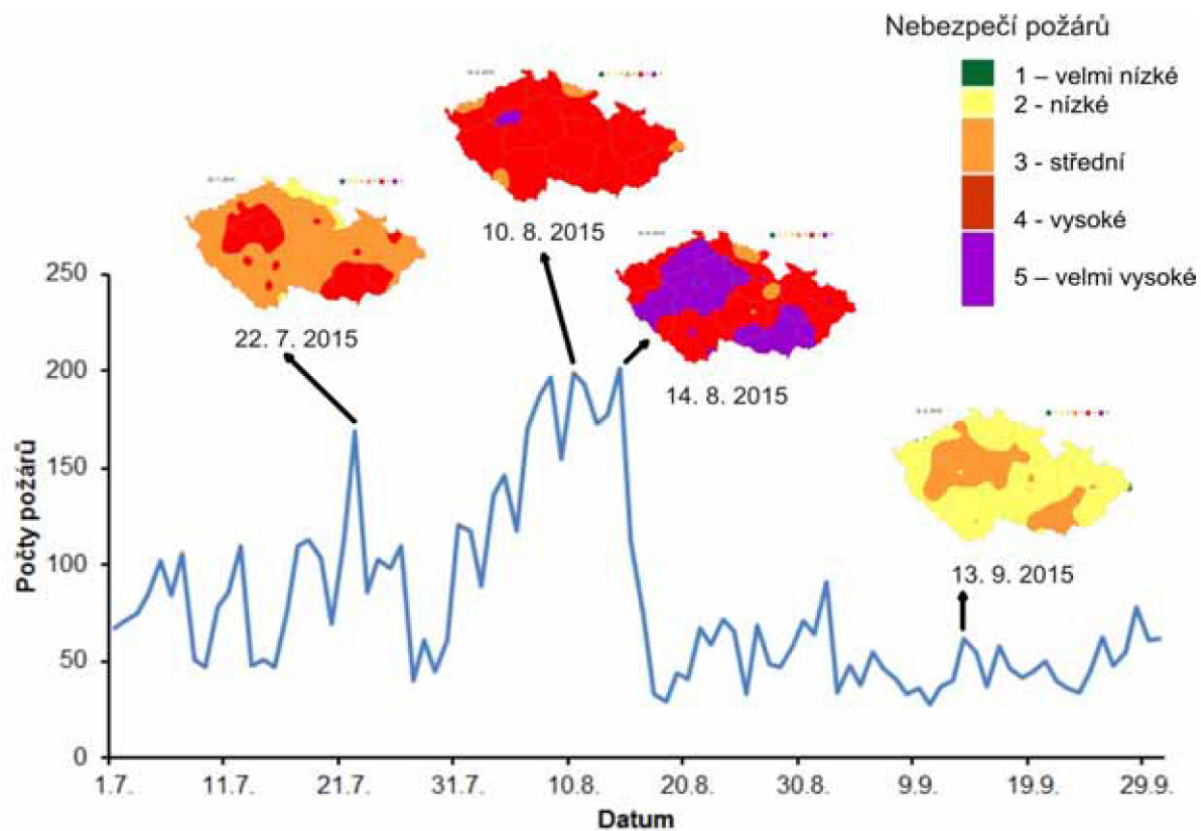
Statistický přehled počtu požárů zemědělských ploch, lesů a prostorů v přírodním prostředí v letech 2009 – 2015 znázorňují obrázky č. 1 – 4.

Obrázek 1 – Počet požárů zemědělských ploch a výše škody v mil. Kč

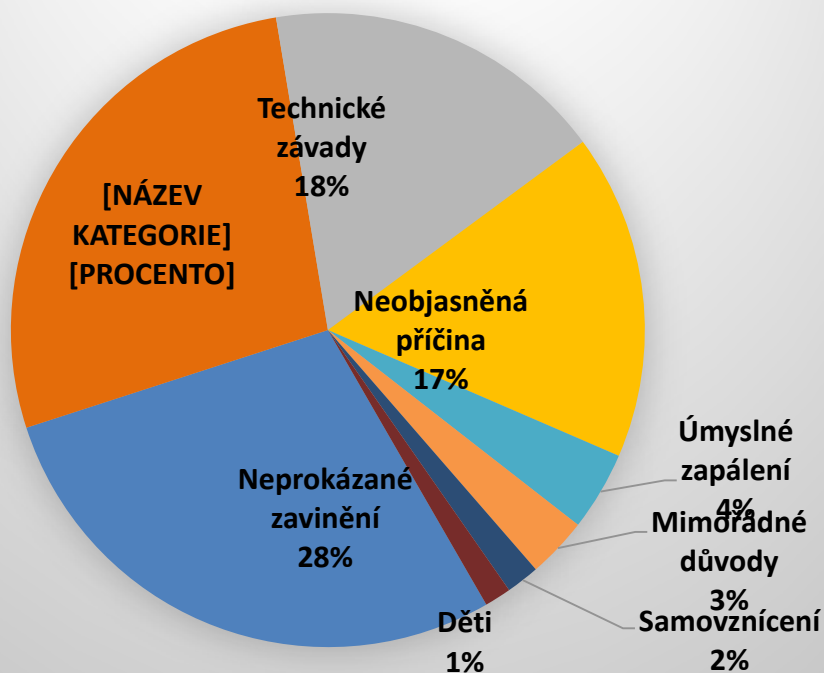

Obrázek 2 – Počet požárů zemědělských ploch v jednotlivých krajích

Obrázek 3 – Průběh počtu zaznamenaných požárů v ČR a mapy s indexem nebezpečí požárů (Zdroj: 5)

Příčiny vzniku požárů pro období 1.7. - 31.8.2015

Obrázek 4 – Příčiny vzniku požárů zemědělských ploch

Jak z výše uvedeného grafu vyplývá, k nejčastější příčině vzniku požáru v roce 2015 v období sucha patřilo neprokázané zavinění, které vymezuje požáry jednoznačně způsobené porušením předpisů na úseku požární ochrany, ale vzhledem k okolnostem případu nebylo možné určit viníka nebo jej nebylo možné jednoznačně zahrnout do jiných kategorií. Téměř stejný podíl na vznik požárů měla lidská nedbalost, mezi kterou řadíme např. kouření nebo zakládání otevřených ohňů v přírodě. Třetí nejčastější příčinou vzniku požáru byla technická závada, která zahrnuje např. cizí předmět ve stroji, úlety jisker z výfuku nebo vadu materiálu, konstrukce a opotřebení. V 17 % případů nebyla jednoznačná příčina vzniku požáru zjištěna. V položce úmyslné zapálení se nerozlišuje, zda byl pachatel zjištěn nebo nezjištěn. K mimořádným důvodům patří např. úder blesku, dopravní nehoda anebo ohňostroje.

Závěr

Právní předpisy nikdy nebudou a ani nemohou řešit všechny podrobnosti a možnosti, které každodenní praxe přináší. Přesto je každý odpovědný za požár, který způsobí, a proto by každý měl věnovat odpovídající pozornost preventivním opatřením. A pokud někdo neví, je nutné se ptát, např. osob s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany. Prevencí každý chrání především sebe a svůj majetek.

Tato metodika měla za cíl upozornit na určitá rizika, vznikající při žňových pracích, jak se jim vyhnout nebo jak je eliminovat na minimální míru. Záměrem nebylo shrnout všechny povinnosti obsažené v zákonech, vyhláškách nebo nařízeních, ale jen volnou formou doporučit krajům, obcím a samotným zemědělcům jak postupovat při žňových pracích. Závěr metodiky ukazuje konkrétní čísla, která dokumentují zejména neodpovědné chování jednotlivců a jeho dopady.

Použitá literatura a zdroje

1. Zásahy 2015 HZS Středočeského kraje [online]. 2016 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?id=721780&docname=094.JPG> – Titulní foto
2. ZAORALOVÁ, Nicol. *Přibývá požárů spojených se sklizní obilí* [online]. 2015 [cit. 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-2015-cervenec-pribyva-pozaru-spojenych-se-sklizni-obili.aspx>
3. Vyhodnocení sucha na území České republiky v roce 2015: Předběžná zpráva [online]. Český hydrometeorologický ústav, Na Šabatce 2050/17, 14306 Praha-Komořany, 2015 [cit. 2015-12-16]. Dostupné z: http://www.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/SUCHO/zpravy/Sucho_2015_predb_ezna_zprava_CHMU_final.pdf
4. Nebezpečí vzniku požárů na území České republiky. *Portál ČHMÚ* [online]. [cit. 2015-12-16]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/predpovedi/predpovedi-pocasi/ceska-republika/nebezpeci-pozaru>
5. Vyhodnocení sucha na území České republiky v roce 2015 [online]. Český hydrometeorologický ústav, Na Šabatce 2050/17, 14306 Praha-Komořany, 2015 [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/SUCHO/zpravy/Sucho_2015_prosinec_2015.pdf